

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână:
Duminea și Joi'a. — Prenumeratiunea se
face în Săbiu la expeditor'a foiei, pe afară la
c. r. poste cu bani ga'ta prin scrisori francate,
adresate către expeditor'a. Prețulu p'numera-
țiunei pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. a.
iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 70. $\frac{1}{2}$

ANULU XXIII.

Săbiu 416 Septemvre 1875.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe
o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri
streine pe anu 12 $\frac{1}{2}$ anu 6 fl.
Inseratele se plătescu pentru întâi'a ôra
cu 7 cr. sirula, pentru a două ôra cu 5 $\frac{1}{2}$ cr.
și pentru a trei'a repetire cu 3 $\frac{1}{2}$ cr. v. a.

Ministeriulu serbescu.

Barbatii, cari au luat cârm'a principatului serbescu, în nisce momente critice, cându entuziasmulu poporului pentru resbelu trece preste marginele unui resonu maturu, suntu după cum scimu dejă, corifeii partidului radicalu democratului său omladinistu. Despre acești barbati de statu, acum ministri actuali, press'a europeană și-a datu verdictulu seu din diferite puncte de vedere.

La tóta intemplantarea constelațiunea Europei de adi nu permite statelor mici decâtu unu rol secundariu, aceste traiescu mai multu din grați'a marilor puteri, de acea tendințele expansive ale lor se privescu cu disprețiu de către diplomați'a europeană care e mai ga'ta a conservă starea actuală de lucruri, fia cătu de rea, decâtu a permite unele experimentări, cari potu trage o dungă preste calculii multor diplomați cari venēja pentru statulor concuiste în orientu. De aci neîncrederea și discreditulu, cu care fu și este intempinatulu ministeriulu actualu alu Serbiei de către marile poteri atătu de interesate de ereditatea Turcei, care merge cu pasi repedi spre total'a ruina. Intre asemenea impregiurari putien favorabile nesuintelor expansive, unu ministeriu entuziasmatu de ide'a, de a largi confinele patriei, nu va puté obținé rezultate în directiunea acest'a. Omenii cari calculēja cu factorii reali ai tempului se temu, ca o experimentare temeraria va duce tiér'a mai curendu la o catastrofa regretabila decâtu la tienti'a dorita. Cum va dirige ministeriulu actualu nai'a principatului Serbiei, printre valurile entuziasmulu resboinicu alu poporului către portulu siguritatii, ni va aretă tempulu celu mai de aprópe. De asta-data ne abtinemu dela ori ce conjecture și impartasimu publiculu nostru opiniunea ce o esprima unu corespundinte alu diariului „Fr. Blt“ asupra caracterului sengurateciloru barbati din cabinetulu serbescu.

Ministrulu presiedinte, dlu *Stefcea*, scrie corespundintele, este unu om vechiu, nu prea versatu în civilizațiunea. Popularitatea sea datēja din anulu 1858, pentru ca avu atunci caragiulu sa próclameze pe Milosiu, care petrecea în Bucuresci, de principe în Scupcina, precandu slabulu Alexandru siedeá înca pre tronulu de principe în conacu. În semnu de multiamita *Stefcea* fú increditu cu regenti'a țierei, carea o portá pâna la venirea principelui Obrenovicu I. Adlatu lângă densulu erá Ioanu *Gruiciu*, actualulu ministru de interne. *Stefcea* însa nu remase multu tempu credinciosu programei sele. Elu agitá degia cu veemenția contr'a principelui Michailu, pentru ca acestu regentu neuitatu aduná în giurulu seu poteri sanatóse și barbati de statu prudenti indepartându dela sine pre agitatori cari speculēja cu patimile poporului și facu politica de strada. Cu tóta aceste *Stefcea* e celu mai bunu în cabinetu, celu mai onestu póte și celu mai patrioticu.

Risticiu, ministrulu de esterne, e totu odată și ministru presiedinte-substitutu pentru casuri, cându *Stefcea* aru fi impedecatu, va sa dica, elu este adeveratulu siefu alu guvernului. *Risticiu* are talentu hotaritu și spiritulu, dara densulu se tiene de

barbatii cei mai urgisiti din tiéra. Ioi-alu preste totu, ambiguu și nesinceru în lucruri mari și mici, omu de neîncredere pentru toti, póte mai multu pentru acei'a, de alu câroru amicu și servu plecatu se gerēja, dela natura despoticu, cu totulu capritiosu: acest'a este barbatulu care pórtă frenel. Principele Milanu dorere lu cunoscú prea târdiu, dera atunci i și scrisse lui *Risticiu* următoriele cuvinte: „Dee Ddieu, cá atari caractere sa nu se mai afle în Serbi'a!“ Cá politicu e deoparte diletantulu, de alta parte asiá de ambiguu, cătu în tempulu din urma alu regentiei nici unu diplomatulu nu mai putea comunicá cu densulu. Elu s'a discreditatu de totu la puteri și pre urma trebuí sa se tarésca înaintea contelui *Andrassy* (Aprilie 1873), dara firescu cu intentiunea, de a-lu și insielá îndata.

Densulu e nascutu conspiratorulu, tóte i suntu lui aparenti'a și ipocrisia, pâna și sentiulu natiunalu, de aci provine, ca omladin'a i facú opozițiune veementa dela 1869 pâna la 1872. După cadere se vediu isolatu de totu și de atunci începú sa cocheteze cu omladin'a, cărei'a i și jurá credinția. Cum 'și va tiené juramentulu, vomu vedé. Curtile cele mari au neîncredere în trelsulu și de acea siguru voru restringe comunicatiunea cu densulu la unu minimum. Este o nenorocire pentru tiéra, ca dirige unu atare barbatulu urgisitu de toti politic'a esterna. Urmările se voru semti curendu în Serbi'a.

Gruiciu, ministrulu de interne, e cu multu mai liberalu și mai nobilu decâtu coleg'a seu. Se mirá toti cum s'au pututu aliá acestu barbatulu cu *Risticiu*. Domnulu *Gruiciu* este prelanga *Milețicu* unu siefu recunoscutu alu omladinei. Elu a statu în opozițiune contr'a principelui *Mihailu*. Se afirma, ca densulu se conspira contr'a principelui Milanu, ceea ce e de credintu fiindu maestru în conspiratiuni. Ambiguitatea lui trece preste tóte intipuirile. În sesiunea scupcinei din anul trecut i strigá consiliarulu de statu *Illiciu* în siedinti'a publica: „Tu nu te uiti nice odată într'o parte, ci în două“. Elu vré sa tréca de unu pithia, dara se numesce „ambiguulu“.

Radivoi Miloicovicu, ministrulu de justitia, e intieptu cá unu sierpe, vicleanu cá vulpea și i a placutu de multu a umblá în caile insielatiuni. Se scie ca scupcin'a trecuta la innoativitu pe fatia de participante la omorul principelui *Michailu*. Macul'a acest'a négra nu a spalát'o înca. Si densulu este custodele justitiei în Serbi'a!

Ministrulu de culte *Vasilieviciu* este o figura neînsemnata. Crescutu în seminariulu teologicu din Kievu, abia aru poté fi unu invetiatoriu pre sate în Germani'a. Dara cá omladinistu póte fi tóte. Ministrulu de resbelu e unu omu cultu și va remáné pre langa puscile sele cu acu; ministrulu de financie e unu oficialu simplu de administratiune.

Eata ministeriulu Serbiei! Este iubitu de poporu? E unu lucru curiosu a vorbi în orientu de iubirea poporului. Înainte cu vro câte-va luni opiniunea publica injurá asupra celoru mai multi dintre actualii ministri, de vre-o câteva dile li se aduse unu conductu de factii. Eata nestabilitatea multimei! Unu patriotu fôrte bunu din Serbi'a dise „Astadi lingemu ce amu

scupatu ceri (sit venia verbo)!“ Omladinistii de aici, toti agitatori de gradu înaltu, au desvoltatu o activitate febrila, și constrinsi de terorismulu lor multi trebuí sa acompanieze aplaudările cele frenetece.

Altii acceptau sa fia angagrati a a dá guvernului liferatiuni. Astfelu este lumea, celu pucinu cea orientale! Dealtmîntrinea cabinetulu acest'a nu va durá 14 dile, déca nu va merge la bataia.

Scirile din urma adeverescu presupunerea, ca ministeriulu ne angagiandu-se la lupta va intempiná antipatia la poporu. Atătu cuventulu de tronulu cătu și adres'a la acest'a după cum se vede, e departe de a provocá complicatiuni de resbelu, deci positiunea ministeriului e dificila.

Revist'a politica.

Adresele la cuventulu de tronulu nu cuprindu nimic interesantu și e fôrte drépta observarea lui „Pesti Napló“, ca tempulu adreselor celoru momentuóse a trecut, se intielege pentru Ungari'a, care și-a redobanditu drepturile constituționali. Adresele Transilvaniei stau inmortentate în pulberea pasivității.

Partid'a guvernului a datu opozițiunei dreptei, dechiaratiunea, ca este aplecata a alege din sinulu acestei'a doi membri în delegatiuni, cari suntu conchiamate prin manifestu imperatescu pre 21 Sept. a. c., înse cu conditiunea, cá acești doi membri din opozițiunea dreptei sa se designeze de către partid'a guvernamentale. Partid'a lui *Sennyey* a adusu înse conclusu formalu, a nu primí conditiunea pusa de partid'a guvernului, și a votá numai pentru acei membri din sinulu ei, pre cari i va designá însasi partid'a.

Despre planurile ministrului de interne relative la nou'a impartire teritoriale „Pest. Lld.“ de Duminea aduce urmatoriulu raportu:

„În afacerea arondârei teritoriale a jurisdicțiuniloru transilvane conferinți'a comitiloru supremi tienuta în ministeriulu de interne a terminatu astadi elaboratulu arondârei, care se va substerne ministrului de interne. După acestu elaboratu, comitatele, cercurile, scaunele, și districtele Transilvaniei se voru impartii în 13 municipie și adeca scaunulu Cicului *Odorheiului* și alu *Muresiului*, prelanga unele rectificatiuni teritoriale, și voru conservá independenți'a lor; din *Treiscaune* și districtulu *Brasiovului* se va formá unu comitatu, alu *Treiscaunelor*; o parte mare a municipielorulu mici din fundulu regesca se voru împreună într'unu comitatu alu *Săbiului*. Cu transformări teritoriale însemnate voru remané independente: comitatulu *Albei inferióre*, comitatulu *Ternavei* (sub numirea: *Comitatulu Elisabetei*), alu *Turdei*, alu *Colosiului*, mai departe districtulu *Fagarasiului* care se va amplificá în modu însemnatu și comitatulu *Hunedórei* care se va împreună cu diumetatea *Zarandului*. Districtulu *Naseudului* împreunatu cu alu *Bistritiei* va formá unu municipiu, iera *Solnoculu interioru* cu un'a parte a comitatului *Dobâc'a* și cu o diumetate din districtulu *Cetatei de pétra* va formá noulu comitatu alu *Somesiului*. Cu municipiele transilvane cari se voru impartii în 13 comitate, se voru împreună din Ungari'a diumetătile *Za-*

randului și ale districtului *Cetatei de pétra*, dara cerculu *Egregy* din comitatulu *Dobâc'a* va formá un'a parte din comitatele ungueresci ce se voru constitui din părți (partium).“

Prin acestu modu de impartire se stergu fruntariile între Transilvani'a și Ungari'a în respectu geograficu și se dá ideei de uniune a Transilvaniei cu Ungari'a o nouă expresiune.

Codicele penalu celu nou, după cum se scie, unulu din cele mai interesante elaborate ale dietei, va veni înca în această sesiune la ordine. Se dice ca *Dr. T. Pauler* va luá referat'a asupra acestui proiectu.

În ministeriulu de justitia suntu ga'ta două proiecte de legi: unulu despre sect'a nazareniloru, iér' altulu, care e cu multu mai interesantu, despre casatori'a civila. Proiectulu de lege din urma nu are de cugetu sa introduca casatori'a civila în modu obligatoricu, ba nici facultativu, ci numai cá unu espedientu necesariu.

Despre conferinți'a vamale din *Pest'a*, foile din *Vien'a* suntu de un'a opiniune. *Dt. Ztg.* dice:

„Déca Ungari'a nu va abdica de pretensiunile sele, noi cei din *Vien'a* invetiandu chiaru dela contrarii complanării, cari dau adi tonulu în Ungari'a, dnii *Tisza* et cons., vomu folosí pentru noi cur'a radicale; vomu anunciá contractulu, disolvandu comuniunea, și vomu redobandí astfelu deplin'a libertate a actiunei în politic'a comerțului, pre lângă alte avantajie ce le amu jertfitu la complanarea din 1867. Ungari'a va vedé apoi consecutiunile politicele sele, care-si bate jocu de spiritulu ecuităției reciproce, la care a apelatu cuventulu de tronulu.“

Evenementulu dilei în *Franci'a* este epistol'a admiralului *La Roncière le Noury*, care fu cetitu cu ocasiunea unui banchetu. *Admiralulu* dechiară în tr'ens'a, ca *Franci'a* prin form'a actuală de guvernare este impedecata a ocupá locul ce-i compete între puterile europene. Epistol'a este unu pronunțamentu, face mare sensatiune, asiá încátu provocá tienerea unui consiliu ministerialu. *Responsulu* ce i s'a datu admiralului la această scrisóre îndreptata asupra formei de statu, a fostu scurtu și precis: *Admiralulu* fu destituitu din comand'a asupra năiloru din marea mediterana.

În *Londr'a* s'a arangiatu unu meetingu în favorulu revoltantiloru din *Erzegovin'a*. *Russel* n'a pututu luá parte fiindu bolnavu, dara a îndreptatu dechiaratiunea către adunare: Este o vana speranția, a crede ca *Turci'a* va dá ôre-cându o garantia pentru o sincera implinire a datoritiiloru și pentru unu bunu guvernulu. Déca puterile europene voru respinge amesteculu în administratiunea interna a *Portiei otomane*, uniculu remediulu va fi crearea unui guvernulu independentu, cum a fostu acel'a, pre care l'a datu Serbiei lordulu *Derby* odinóra. *Carl Russel* doresce, cá *Tesali'a* și *Albani'a* sa devina două provincie separate. De va succede actiunei colective a puteriloru, a dá provinciiloru revoltate o forma de guvernare buna și drépta, pre care aru primí-o *Turci'a*, și care aru sustiené pacea europeană, — acest'a aru fi celu mai bunu rezultatu ce se póte cugetá. Meetingulu a adusu mai multe resolutiuni simpatice insurgentiloru.

Despre situatiunea în *Romani'a* se scrie lui „*Osten*“, ca opozițiunea

se silește din resputeri a urcă iritațiunea ce s'a pornit asupra principelui Carolu. În zilele din urma s'a lătu preste țieră intrăga o brosiura intitulată: Unu spionu prusescu, s'eu principele Carolu de Hohenzollern din Romani'a. Acést'a brosiura sensatiunale se cetesce cu neasteptare în tóte locurile publice între aplausele ascultătorilor. Este unu simptomu reu acést'a. Opositiunea de cându se retrase din camera nu póte stá pasiva, cauta se scrie brosiuri sensatiunale pentru a nu se discreditá tacându.

Capii insurgentilor intrunți la Cossierowo au formulatu urmatoriulu manifestu, care circula acum în rendurile diferitelor bande armate, prin ingrigirea comitetului secretu, si care este propusu a se primí de toti:

1. „Preferim a sacrificá totulu, bunurile nóstre si sângele nostru, femeile si copii, decâtu a recadea sub domni'a care ne-a apesatu atât'a tempu, si care, punendu-ne mai pre josu de animale a nabusitu necontenitu între noi germenii desvoltărei morale si intelectuale.

2. „Voim deplin'a autonomia a Bosniei si a Erzegovinei, cu părțile dependente de dens'a.

3. „Voim sa traimu pre unu picioru de egalitate absoluta în fatia cu fratii nostri musulmani din Bosni'a si Erzegovin'a, si în unire cu densii, voim sa se dea acestor tieri legile ce le convinu si sa ne administrámu in sine, sub unu principe care sa nu fia luatú dintre noi, ci alesu din sinulu unei familii crestine domnitórie în Europ'a, fia germanu, rusu, austriacu s'eu fia de ori-ce alta natiunalitate.

4. „Voim sa recunóscemu suzeranitatea Portiei, în aceleasi conditiuni cá si Muntenegrulu, Serbi'a, Romani'a si Egiptulu; si suntemu gat'a a-i platí unu tribut, care se va fipsá în urma.

5. „Voim, în fine, a luá în sarcin'a nóstra o parte proportionala din detori'a publica turcésca, si suntemu gat'a a luá ori-ce angagiamente relative la plat'a dobânditoru si la amortizare.“

Manifestulu se termina cu aceste cuvinte:

„În tempu de 400 ani amu fostu raiale; în tempu de patru secle amu fostu tratati cá nisce turme de vite. Voim a deveni ómeni. Dumnedieu sa ne fia în ajutoriu. Aminu.“

Lânga fruntari'a de sudu a Serbiei s'au concentratu 20,000 de turci sub comand'a lui Dervisiu-pasi'a.

Trupele otomane adunate din tóte părțile imperiului si parte imbarcate la Trebisand pe marea négra au pornitu spre Erzegovin'a si se aduna mai alesu în pasialiculu Novibazar de lânga Serbi'a si Muntenegrulu. Din parte-i guvernulu Serbiei a chiebatu sub arme unu mare numeru de rezerve si militiele teritoriale pentru manevrele de tótna. Se dice ca Pórt'a va tramine unu ultimatum guvernelor din Belgradu si Cetinje din caus'a bandelor de voluntari ce trecu în Bosni'a si Erzegovin'a alimentandu insurectiunea. Tém'a despre o ocupatiune a Serbiei de trupele otomane nu e fundata; căci Pórt'a întielege ce mari complicatiuni aru resultá de aci. Guvernulu serbu a reclamatu pentru calcarea muntelui serbu Stolaz de cátra o banda de turci cari au jefuitu si ucisú populatiunea.

Macelulu si pustiirile ce au facutu turcii pe unde au ajunsu în Bosni'a este îngrozitoru, dupa cum descriu foile austriace. Crestinii cari n'au pututu fugi si sate întregi au fostu distruse. Preste 20,000 de bosniaci si-au scapatu viétia pre teritoriulu austriacu, si siederea loru acolo, de-si liniscita, devine o povara pre guvernulu austro-ungaru. De alta parte inse

umanitatea nu permite a-i goní în ghiarele si sub iataganulu turcului.

De alta parte si insurgentii nu suntú mai putienú inversiunati în lupt'a lorú contr'a turcilor. „Pres'a“ din Vien'a spune ca insurgentii goniti dela Trebinje s'au adunatu sub comand'a capitanilor Petcovici, Mercep si Filipovici, si au arsu tóte casele locuitorilor din Popov'a si Sum'a, cari tienéu cu turcii.

„Corespondinti'a politica“ din Vien'a publica amenunte despre o seriósa lupta ce a avutu locu la 30 Aug. lânga Casab'a care a fostu terminata în favórea insurgentilor si a causatu mari perdiri turcilor.

Dupa „Memorial diplomatique, guvernulu Franciei a tramisu instructiuni reprezentantilor sei din strainatate cá sa sustiena pre cátu se va puté mentienerea statului quo în orientu. Pre cându opiniunea publica se schimba chiaru în Engliter'a în favórea popórelorú crestine, guvernulu francesu remane inapoi.

Diariulu germanu „Morgenpost“, lauda în chipulu urmatoriu atitudinea ce pastreza Franci'a fatia cu cele ce se petrecu în Erzegovin'a:

„Franci'a, dice „Morgenpost“, dá în acésta cestiune proba de unu tactu admirabilu. În urm'a unei propuneri confidentiale care emana dela Engliter'a si tindea a se convocá la Parisu o conferintia européna, dlu duce Decazes a respunsu printr'unu refusu, observandu în asta privintia ca Franci'a se afla în acestu momentu fórté multu preocupata de propriele ei afaceri pentru cá capital'a sa se póta servi de centru la o mare actiune diplomateca.

„Totudeodata ducele trebuie sa fi adresatu la toti reprezentantii Franciei în strainatate o instructiune prin telegrafu, în care desvoltá în acestu sensu modulu seu de a vedea: nu e neaperatu trebuintia a aminti agentilorú diplomatici francesi pâna la ce punctu starea de lucruri actuala impune cu strictetie Franciei datori'a de a remanea straina la ori-ce complicatiune esterióra! Dupa acestu principiu, Franci'a cauta sa observe o atitudine acceptatórie, afara numai cându s'aru uní eventualu la ori-ce demarsia ce aru luá puterile mari în scopulu unei medilociri pacifice; relativu la acestu din urma punctu, Franci'a va renuncá neaperatu de a luá initiativ'a órecare si va asteptá uverturile eventuale ale cabinetelorú straine.

Se vede dara, ca fatia cu alianti'a celoru trei imperati, Franci'a nu putea lesne sa se arete mai grabita decâtu cum e în realitate. Acésta mare putere se afla inca totu în reculegere, dens'a ia de sine'si locul seu în centrulu european, fâra a voi sa turbure printr'o disonantia întielegerea generala. Este posibilu ca acésta atitudine corecta sa tinda a asigurá simpatihii natiunei invinse si a-i cuceri viitori aliati, dara tóte acestea nu-i radica nimic'a din meritulu seu din contr'a.“

Societatea academica româna.

Siedinti'a din 16 Augustu 1875.

Membrii presenti: dnii Laurianu, N. Cretulescu, I. Ghic'a, Massimu, N. Ionescu, Sionu, Caragiani, si An. Fetu.

D. Laurianu, cá presiedinte alu societátiei, conformu statutelorú si conclusiunilorú societátiei din anulu trecutú, declara sesiunea societátiei pre anulu acést'a deschisa.

D. Sionu, e invitatú a purtá sarcin'a de secretariu ad hoc provisoriu.

D. Secretariu generalu dá lectura urmatoriului raportu alu delegatiunei, relativu la lucrările sele de preste anu, precum si ordinea dilei combinata pentru lucrările ce au a se pertractá în anulu currence:

R A P O R T U.

Delegatiunea societátiei academice

române vine sa espuna, în puncte principali, rezultatele actiunei ei în tempulu anulu încetatu, cum si situatiunea financiara a societátiei pâna la 1 Augustu 1875, situatiune care se póte vedé mai lamuritu din tabelulu de compturi prezentate de d. casariu si alaturatu pre lânga acestu raportu.

1. Asupr'a lucrârilorú, pentru a câroru esecutiune societatea a luatú mesuri în sesiunea trecuta si în unele din cele precedente sesiuni, delegatiunea are onóre a espune:

a) Din operile puse cu premie la concursu, au pervenitu, în tempulu cuvenitu si cerutu, la cancelari'a delegatiunei siepte manuscripte si anume:

a) Unu manuscriptu asupr'a parței sintetice a gramaticei, purtandu devis'a:

„Littera sermonis fida ministra mei.“

b) Unu manuscriptu de traductiune din Tiberiu Grachu din Plutarchu, purtandu devis'a:

„Ως ἀπόλειτο καὶ ἄλλος ἴτις τοιαῦτά γερῆξοι.“

Se observa inse ca acestu manuscriptu a venitú în urmarea concursului publicatu la 1873, si remane prin urmare la apretierea societátiei déca se mai póte luá la esaminare.

c) Patru manuscripte de traductiune din Titu Liviu, purtandu devisele:

a) „Bellum maxime omnium memorabile.“

β) „Neque indignetur sibi Herodotum aequari T. Livium, etc.“

γ) Dant tela locum, flammaeque recedunt.“

δ) „Antiquos aestimo Romanos, eorumque praecepta semper sequi tendo.“

d) Trei fasciculi de traductiune din filippicele lui Cicerone, pentru care, în sesiunea trecuta, s'a premiatu lucrarea dlui D. A. Laurianu.

2) Analile tociétatiei au esitu de sub tipariu în numeru de 17 cóle, pentruca în acestu volumu a cautatu sa intre pre de o parte memoriulu onor. dlui Sturz'a asupr'a efigielorú acestorú principi români, iéra pre de alta istori'a de o suta de ani a unui regimentu românú de onor. d. G. Baritiu.

3) Din lucrarea principale, din dictionarulú limbei romane, a esitu de sub tipariu atâtú cátu se si prevediuse medie pecuniarie prin bugetu, si anume 40 de cóle, cu cari acésta lucrare a ajunsu pâna la liter'a S), si în parte pâna la cuventulu „sod'a.“

4. Nu s'a primitu inse la delegatiune nici o scire despre statulu celoru alte lucrâri, a câroru esecutiune societatea, în sesiunea trecuta, proiectase sa se faca în cursulu anulu încetatu. Remane dara cá societatea sa accepte dela sectiunile respective sciintie despre aceste lucrâri, care suntú:

a) unu inceputu de revisiune a dictionariului; b) tiparirea din traductiunea descriptiunei Moldaviei; c) tiparirea unei părți din traductiunea istoriei imperiului otomanu, de principele D. Cantemiru; d) litografarea monumentelorú din museulu statului; e) tiparirea traductiunei lui I. Cesare de bello civili.

5. Onor comembru I. Ghic'a a comunicatu delegatiunei unu discursu de receptiune, cu dorinti'a de a se tramine onor. d. M. Cogalnicénu care sa binevoiesca a se insarciná cu respunsulu. Delegatiunea n'a intardiatu a face acésta comunicatiune.

6. Dupa invitarea societátiei academice din sesiunea trecuta, câte unu exemplariu din tipariturile societátiei academice române: primulú volumu din dictionariulu limbei române, partea analitica a gramaticei române de reverenti'a sea par. T. Cipariu, descriptio Moldaviae de Cantemiru si analele societátiei pâna la sesiunea din urma s'au espediatu la urmatóarele institute: academi'a regale de sciintie din Berlinu, academi'a de sciintie din Petersburg, academi'a din Vien'a, aca-

demi'a din Pest'a, societatea de sciintie din Copenhag'a; câte unu exemplaru din traductiunile din J. Cesare de bello gallico si din Tacitu s'au espeditu si la institutele urmatore: institutulú archeologicu la Rom'a, biblioteca universitatii din Clusiu, biblioteca archidiecesana din Sibiu, cum si la onor. dnii membri onorari ai societati nostre: Bar. d'Avril, Ubinici, Ruscala, Lasteyrie, Fm. Egger. Inse numai dela acestu din urma si dela societatea regale de sciintie din Berlinu s'au acceptutu respunsulu în terminii cei mai onorifici pentru junele nostru institutu.

7) Biblioteca societati s'a inavutitu cu unu numeru de 171 bucati, dintre care 93 cumperate, óra 88 donate de dnii Al. Odobescu, D. Sturz'a, V. A. Urechia, G. Baritiu, P. Branu, G. Russu, Al. Romanu, A. Treb. Laurianu, Tache Andreianu, V. Alesandru, baronu d'Avril, Lasteyrie, Episcopulu Melchisedecu, dr. A. Fetu, I. Cratiunescu, Stefanescu si Aurelianu, P. Boni, B. Ionascu. Em. Egger, oficiulu centrale de satistica si redactiunile a 12 diarie.

Mai alesu d. comembru onoraru baronu d'Avril a indatoratu fórté societatea prin pretiosulu don ce a facutu bibliotecei nóstre de unu elegantu exemplaru din lucrările topografice esecutatu la gurele Dunarei.

III. Inainte de a trece la situatiunea financiara, delegatiunea cu profunda durere aduce la cunoscinti'a societátiei încetarea din viétia a generosului donatoru generale Const. Nasturelu-Herescu, care s'a intemplatú pre neasteptate în ultimele zile ale anului espiratu. O epitropia numita de primariulu capitalei (conformu legii comunale) în persónele: Const. Manu, protopopulu Teodorescu dela sant'a Vinerea si A. Treb. Laurianu, membru societátiei academice, a facutu pasii necesari spre a intrá în posesiunea averei lasate prin testamentu de repausatulu.

IV. Ce se atinge de starea materiala si financiara a societátiei, ea se póte resume în urmatóarele date numerice:

1) Intrare: lei 109,968 78 bani.

Esire: — 81,148 59 —

De unde resulta o diferintia în plusu de lei 28,825 19 bani. Tabelulu alaturatu lamuresce tóte detaliile operatiunilorú financiare.

Presiedinte: A. Treb. Laurianu, Secretariu generalu: I. C. Massimu

PROGRAMA

de lucrările destinate a se face în sesiunea anului 1875.

1) Alegerea unui secretariu ad hoc.

2) Alegerea comisiunei pentru esaminarea raportului delegatiunei, cercetarea computurilorú si facerea bugetului de la 1 Augustu 1875 - 1 Augustu 1876.

3) Alegerea comisiunei pentru revisiunea elaboratelorú de concursu.

4) Alegerea comisiunilorú pentru esaminarea elaboratelorú de concursu.

5) Lectur'a elaboratelorú presintate de membrii societati.

6) Lectur'a discursurilorú de receptiune si a respunsurilorú la ele.

7) Raportulu comisiunei asupr'a esaminării raportului delegatiunei.

8) Raportulu comisiunei asupr'a bibliotecei.

9) Raportulu comisiunilorú asupr'a elaboratelorú de concursu.

10) Raportulu sectiunilorú asupr'a lucrârilorú, ce cadu în sfer'a lorú.

11) Alegerea delegatiunei si a oficielorú sectiunilorú.

12) Tienerea de siedintie publice.

13) Raportulu secretariului generalu asupr'a lucrârilorú societati facute în acésta sesiune.

14) Timpulu disponibilu se va aplicá la desbaterea cestiunilorú relative la dictionariulu limbei romane.

15) Cestiunea parintelui Radianu. D. presiedinte comunica adres'a

dlui colegu An. Fetu, carele alaturandu o noua opera a sea intitulata Elemente de Botanica, cere aprecierea societatii din punctulu de vedere filologicu in cea-ce se atinge de terminologia cuvintelor tehnice pentru istoria naturala. Dupa mai multe discutii, decide a se pune la ordinea dilei pre timpul candu societatea va fi completa.

Se comunica respunsurile dlui Egger si alu Academiei regale din Berlinu despre primirea imprimatelor societatii;

Idem adres'a dlui Laurianu, prin care ofera bibliotecei societatii unu esemplaru din noulu testamentu in limb'a amharica (dialectu alu limbei etiopice seu abisinice), care se primesce cu multimire.

Idem a dlui G. L. Frolo, prin care ofera unu esemplariu din oper'a sea intitulata: „O noua incercare de solutiune a problemului ortograficu“, care se primesce asemenea cu multimire.

D. Ghic'a, exprimandu fericirea de a vedé ca invetiatiu straini gasescu predilectiune in studiulu limbii romane, vedendu totu odata ca la facultatea de litere din Parisu s'a infiintatu chiaru o catedra de limb'a romana, incredintata distinsului filomanu d. Picot, propune si societatea admite, de a i se notificá din partea societáti felicitárele sele si incredintarea ca societatea nu va neglije a-lu pune totu-deun'a in curentulu incercárilor sele.

D. presiedinte propune, ca pâna ce societatea va fi in numeru cá sa póta luá conclusiuni decisive asupr'a diverselor lucrári importante, ce suntu la ordinea dilei membrii presinti sa se ocupe cu examinarea manuscriptelor ce suntu venite la concursu, in sectiunea filologica.

Propunerea se adopta: membrii presinti iau argagiamentulu a veni si a lucrá in tóte dilele, afara de d. Cretiulescu, carele cere a fi scusatu pentru doué trei dile.

Presiedinte: A. Treb. Laurianu, Secretariu: ad hoc, Sionu,

Cuventarea

de incheiere tienuta in 17 Augustu st. v. 1875 in Alb'a-Iul'a de conducatoriulu cursului supletoriu Teodoru Popu.

(Urmare.)

„Fára de acestea, indesiertu tóte libertáti si reformele introduse si introducende, indesiertu tóte bunurile pre cari le-au descoperitu si le descopere pre tóta diu'a sciinti'a, pre fiacare momentu chiaru, pentru progresulu omenimei si fericirei ei.“ Luminarea mintei prin feliiuri de invetiaturi bune, si cultur'a animei prin legile si lucrarea moralei si plinirea preceptelor religiuinei au absoluta potere asupr'a imbunatatirei stárei omului.“ „Inarmati (altii . . .) si cu o creștere sociala si politica, cu scopu bine determinatu, suntu gat'a a ne copleși, a face sa fimu straini in tíer'a nóstra.“ „Fatia cu acestea suntemu chiamati de o imperativa detoria natiunale, a ne silí sa punemu pre totu románulu in positiune sa aiba o profesiune, sa cunósca o arta séu maiestria. Inse spre a puté pune pre fiacare románu in atare positiune, este nedispensabile instructiunea, este a incepe negresitu cu scól'a.“

O alta scóla mai mare astépta pre omu: scól'a vietiei intregi, in care este obligatu intelectualminte, si maralminte a se desvoltá neincetatu. Ce se cere dela scóla este de a prepará pre omu (si copilu) pentru scól'a cea mare a vietiei, a-lu armá cu unu adeveratu metodu, care sa-lu puna in stare a-si completá singuru instructiunea si educatiunea.“ C. E. Pána aici asiá suna si se afirma — dloru si fratiloru; sa audimu inse mai departe: „Faceti totu ce puteti pentru inflo-

rirea districtului si mai pre susu de tóte faceti totu pentru scóla.“ Ios. Hodosiu.

„Educatiunea si luminarea poporului este trebuinti'a principale si cea mai salutaria, si acésta educatiune si lumina are a o mediloci scól'a.“

Escel. S. Metr. Mironu Romanu

Acum credu — dloru si fratiloru ca aceste 2—3 dovedi voru fi de ajunsu spre deplina convingere ca scól'a, scól'a, si iéra scól'a, prin educatiune si instructiune, prin latirea luminei si a culturi ea este totulu; da! destule dovedi! si eu credu ca suntu — de-si putiene dar' — destule; inse pare ca cetescu pre fetiele d-vóstra óre-care nemultiamire numai cu atát'a, mi pare ca mai asteptati ce-va. Da! recunosc domniloru, sciu ce mai asteptati; vréti sa ve producu dovedi verbale din viéti'a celui mai mare si renumitu barbatu alu bisericeii — scólei si natiunei nóstre, din a marelui si nemuritoriulu arhieru Andreiu odin. baronu de Siagun'a; da dloru! eu a-si satisfac cu cea mai mare si mai fierbinte dorintia, placerei si acceptárei d-vóstre, inse pén'a mea este cu multu mai tardia decátu cá se potu decopiá tóte afirmatiunile acelu mare Arhieru despre scóla si bunatatea ei. Nu citezu cuvintele pentru ca vorbescu si striga pre tóte tonurile din tóte comunele din tóte bisericile si scólele, faptele acelu prea renumitu Andreiu.

Nu citezu cuvintele pentruca vorbescu faptele, apoi unde vorbescu si marturisescu faptele, acolo cuvintele suntu de prisosu.

Au dóra poftiti sa ve spunu faptele, ori sa ve numeru meritele marelui Siagun'a? Ve rogu sa nu cereti, sa nu poftiti asiá ce-va dela mine cu totulu imposibilu. Eu nu cutediú a me slobodí in descrierea faptelor si meritelor acelu nemuritoriu barbatu; nu potu, dicu, pentruca atátea suntu incátu eu me a-si pierde cu totulu prin ele, tóte faptele sele, tóte meritele sele nu le-arú fi potutu descrie cu deameruntulu nici chiaru insasi autorulu lor, marele Andreiu; acum vedeti cátu de putienú potú eu? deci in asta privintia nu ve potú multiami cu altu respunsu, decátu sa reproducu afirmatiunea altui ilustru barbatu alu bisericeii, scólei si natiunei nóstre, care cu óre-care ocaziune dise: „Totu ce s'au facutu prin trensulu s'au facutu si fára de densulu nimicu nu s'au facutu ce s'au facutu.“ Nicolau Popé'a.

Eata dara totu ce potú dice, ce ve potú spune despre Marele Siagun'a!

Acum — dloru si fratiloru, — avemu scóla, si din cele citate pâna aici cunóschemu si insemnatatea ei, óre sa ne oprimu aici? destulu va fi? nici decum! ei:

„Déca vremu sa avemu scóle bune apoi trebuie mai întâiu sa avemu invetiatori buni, cari sa poséda cunoscintiele, aptitudinea si inált'a moralitate neapérata pentru a respandí invetiatur'a si bun'a creștere. . . .

„Scól'a fára moralitate mai bine sa nu fia!“ Dara óre déca odata avemu scóla buna de zidu, mare, larga; inzestrata cu tóte aparatele necesari si deplinu corespundietórie dupa tóte formele, apoi sa nu fia destulu? pentru ce se mai cere inca si invetiatoriu bunu? Respunsulu e pré usioru, pentruca: „invetiatoriulu este scól'a.“

Permitetimi fratiloru sa ve marturisescu, ca suntu si astadi ómeni, cari punu pretiu pre vestmintele omului, dara nu pre omu; punu pretiu pre inzestrarea scólei cu aparatele necesarie, dara pre alegerea unui invetiatoriu bunu nu! acést'a pentru unii . . . este unu bagatelú; mare ratacire!! — amendóue stau in legatura, deci un'a trebuie facuta, si ceealalta nelasata. — Sa audimu si in asta privintia si afirmatiunile altoru barbati; unulu dice: „Este unu adeveru trecutú in axioma ca cum e invetiatoriulu, asiá e si scól'a. Instructiunea cea mai bine arangiata cártile cele mai bune, programele cele

mai bine combinate, tóte in fine voru fi desierte, déca invetiatoriulu nu va fi bine formatu (pregatitu) pentru delicat'a missiune la carea este chiamatu.“ Si iérasu unu altu barbatu, bine meritatu cu óre-care ocaziune dise: „In zadarú suntú si voru fi scólele de zidu, déca invetiatorii suntú si voru fi de lemnú.“ I. Hanni'a. Eata un'a singura afirmatiune, ne ilustréza totulu.

Acum sa audimu, in asta privintia inca si mai departe pre alti barbati: Asiá dara nu e destulu a avé numai scóla fia ea chiaru si cátu de bine si frumosu inzestrata si mobilata; ci trebuie sa fia si invetiatoriu. Nu e destulu inse nici numai a fi dascalu, a snplini si umplea numai loculu cá sa nu remana vacantu, cá sa satisfacá unui paragrafu, sa inchide ochii legeri, nu! ci e de neapérata trebuintia a fi dascalulu bine, fórte bine pregatitu si inarmatu de bataie in contr'a ignorantiei, nesciintiei si a intunerecului, asiá incátu invetiatoriulu prin scól'a lui sa insuffle respectu si la straini. „Erá unu tempu candu pentru toti strigarea de scapare, erá: „la arme!“ in tempulu inse in care traimu noi, dara mai cu séma in care voru trái copiii nostri, strigarea de scapare, care are sa iésa din tóte pepturile trebuie sa fia: „la scóla! la invetiatura, la instructiune si educatiune.“ Asiá fratiloru! arm'a nóstra pre venitoriu sa fia: cultur'a, cultur'a generala; cáci auditi despre scólele si dascalii nemtiesci ce se dice: „Cándu Austri'a fu strivita de armele Prusiei, toti scriitorii bine cugetatori si toti publicistii erau unanimu a strigá: Nu regimentele prusiene ne au invinsu la Sadova; ci scólele prusiene. Si de voiti pre venitoriu a castigá pre campulu de batalia victorii ilustre asupr'a Prusiei, mergeti de inchideti scólele sele si omoriti pre dascalii sei.“ C. Esarcu.

Tocm'a in acestu intielesu s'au pronunciatu de sute de ori, cu tóte ocaziunile in audiulu si fati'a mai multoru, unu Metianu inca in calitate de protopopu, dicendu: „scóla! scóla! si iéra scóla, apoi invetiatori buni, harnici si consciintiosi de chiamarea lor, eata totulu!“ „Alfabetulu invetiatoriulu e mai puternicu decátu cele mai mari armate“ dise: I. Badilescu.

Domniloru! de tóte aceste adeveruri au fostu petrunsu marele, nemuritoriulu si regeneratoriulu bisericeii si scólei, Andreiu baronu de Siagun'a, candu au infiintatu conferintiele invetiatoresci; de tóte acestea au fostu si este petrunsu Prea Venrab. Consistoriu archidiecesanu si maritulu sinodu, candu au infiintatu astu-feliu de cursuri supletórie. Si pentruce óre, tóte acestea? tóte acestea suntú numai si numai pentru luminarea si cultur'a nóstra, pentru luminarea si cultur'a poporului nostru, pentru binele si fericirea nóstra in genere.

„Mare intru adeveru, si adenca trebuie sa fia multiamirea nóstra cátra pomenitiu barbati mari ai poporului si ai bisericeii lui, cari in vremi atatu de grele si cu medilóce si poteri asiá smerite au facutu lucruri atátu de maretie; inalta trebuie sa fia fostu cugetarea, adenca mintea, fierbinte credintia, adeverata ítbirea lor cátra Ddiu si natiune, candu au daruitu ei natiunei unu astu-feliu de odorú.“ (Bibli'a) (a se vedé provorbirea in biblia rubric'a I. pag. VII. in biblia) de A. Siagun'a. (Va urmá)

Varietáti.

* (Tergulu nostru de tíera) a fostu fórte slabu, mai slabu si decátu celu din primavéra, — o espressiune fidela a calamitátiloru financiáli ce indurámu de mai multi ani incóce. Lipsa fórte mare de bani. —

* (Asociatiunea transilvana pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu) in adunarea generale dela

Reginulu-sasescu a votatu doué adrese de recunoscintia, un'a dlui T. Cipariu, alt'a dlui G. Baritiu, pentru meritele si neobosita lorú activitate, desvoltate pre terenulu literaturiei si culturi poporului románu. — Fondulu asociatiunii consta din 61, 814 fl. 16 cr. v. a.; ér alu academiei din 13, 367 fl. 98 cr. v. a. Biblioteca asociatiunii consta din 632 carti complete si 127 necomplete. — Adunarea generale ordinaria din anulu viitoriu se va tiené la 10 Aug. in Sibiiu.

* (Candidatii la metropoli'a din Bucovina.) Diurnalulu „Osten“ din Vien'a in nrulu celu mai nou aduce unu articlu, in care — laudandu activitatea repausatulu metropolitu Bendel'a — espune apoi o lista de siese aspiranti in loculu primu la metropoli'a vacante, si de alti siepte in lini'a a doua, insemnandu cá inca multi alti calugari si preoti veduvi voru mai fi aspirándu. Dup'aceea se incerca a caracterisá pre cei siese aspiranti in lini'a prima si in urm'a acestei-a ajunge la rezultatulu, ca cei mai demni aspiranti suntú acesti trei: T. Blazeviciu, archimandritu diecesanu, si S. Morariu-Andrieviciu, archimandritu catedralu, si A. Ciupercoviciu, archimandritu monasteriale.

X Resbelu submarinu. Cea mai cumplita arma in resbelu suntú asiá numitele „torpile“, nescie latiuri cu materie fulgetórie, cari se punu sub nai in apa, cá se arunce in aeru vasulu dusimanu, candu trece. Se scie, ca torpilele asiediate dealungulu tiermiloru germani de nordu impededasera flot'a francesá a admiralulu Bonet Villaumez, cá se nu póta desbarcá in tempii resbelulu. Acum „Morning Post“ din Londonu scrie, ca cu aparatulu inventatu de francesulu Denayrouze, unu locotenentu de artileria, póte omulu amblá sub apa in orice directiune 2 óre, cá se schimbe torpilele indreptandu-le in contr'a inimiculu spre alu aruncá in aeru. Inainte de 3 ani facuse Denayrouze esperintia in cantacombele Parisulu, demonstrándu folosulu aparatulu cu aeru condensatu (condesatu) incátu potea lucrá ómenii in aerulu stricatu alu minelorú; din acea inventiune geniulu militariu francesu a inventatu miraculos'a (posibilitate a umblá cá pescele pe suptu apa cá 2 óre, cea ce a atrasu atentiunea si a admiralitati anglice. Feniciani antici inca inventasera aparatulu se intre sub apa, se taie funiele nailoru ancorate, inse acestu aparatulu francesu póte casioná si resbelu sub mare intre scufundatori pentru stramutarea torpileloru la nai.

* Unu innotatoriu fára parchia. — La 24 Aug. v. avú locu unu evenimentu estraordinariu si fára parchia pâna acum: capitanulu Webb a traversatu canalulu La Manche in notu, fára nici unu aparatulu.

Marti, 24 Augustu, crediendu momentulu favorabilu, se aruncá in mare la estremitatea jeteului Amiralitati dela Duvre. Erá 12 óre 56 minute; sórele radiosu stralucea pe o mare perfectu de liniscita. Mai întâiu curentulu duse pre intrepidulu innotatoriu pre banc'a Varne. La 4 óre valulu incepú a se întórece si-lu indreptá spre resaritu. La 10 óre 20 minute se aflá la 5 mile la Sud de Suth-Foreland si la 14 mile Ost-Sud-Ost de Duvre; elu innotá cu vígóre si erá plinu de curagiu. Din acelu momentu succesulu întreprinderii pareá asiguratú.

La 7 óre diminéti'a, dupa o nópte petrecuta in mare fára alte haine decátu o parchia de ismene, ajungea la 5 mile de Calais. In fine Mercuri, la 11 óre 15 minute, puneá piciorulu pe uscatu in fati'a stabilimentulu de bái dela Calais; staturu in apa aprópe 22 de óre.

De-si sfersitu de puteri, capitanulu Webb erá sanatosu si cu totulu veselú de triumfulu seu.

Dóue barci si o corabióra escortau pre admirabilulu innotatoriu in acea trecere miraculósa. Pre corabióra se aflau represen-

tantii unor diuare din Londr'a ce se ocupa specialmente de esportu, precum si mai multi membri din Londr'a Swimming Club (Clubulu innotatorilor din Londr'a).

** (Incendiari focuri). In Russi'a dupa date of. ale „Mesagerului of.“ din Petesburg numai in lun'a lui Iuniu a. c. au arsu 2255 de locuri parte case, parte paduri, cari casinara o dauna de 40 milioane franci. Semnu de nemulțimire desperata a malcontentiloru prin tota Rusi'a.

* Vermele vitiei de via s'a aretat in vile dela Panciov'a. Phylloxera vastatrix, acestu paducelu seu verme e forte stricaciosu, deca se incuiba.

* Forti'a materiala a insectelor. — Printre problemele ce merita atentiune, e un'a mai cu seama ce trebuie sa ne captiveze, forti'a materiala a insectelor. Eata in acasta privintia cate-va detalii forte curioase:

Unu calu, unu leu, unu elefantu suntu animale puternice din punctulu de vedere a fortiei fizice; dara, alature cu cea mai peccatosa insecta, acesti regi a creatiunii nu suntu nimic'a.

Insectele si manifesta forti'a prin saritura, prin alergatura seu sboru, cate odata chiaru prin alte actiuni. Unele alerga atatu de rapide incatu, in proportiune egala, deca unu omu aru avea aceeasi vitesa, aru face mai multu de 30 mile pe minuta, adeca aru merge de 60 de ori mai iute decatu unu trenu de drumu de feru.

O locusta, cu ajutoriulu aripeloru sele, sare aprupe de 200 de ori lungimea corpulu seu; spre a putea fi pre picioru de egalitate cu acasta insecta, omulu aru trebui sa faca sarituri de aprupe o mila. Unu purece sare ierasi de 200 ori lungimea sea, si s'a calculatu ca, deca unu calu aru putea sari astfelu in proportiune cu greutatea sea, dintr'o saritura aru trece muntii Stancosi.

Multe insecte saru cu ajutoriulu picioriloru loru dinapoi si partea corpulu dindareptu. O varietate de scarabusi, carabusii saritori, saru verticalu, candu suntu pe spinare, prin ajutoriulu unui spinu asediati intr'o cavitata mica posteriara partii toracelui, si care, lucrandu cu unu resortu cu pedeca, arunca animalulu la mai multe degete in aeru.

Unele musce-dragonu au aripi de o fortia de necreditu; se potu vedea alergandu pre suprafati'a elesteleloru ore intregi dupa insecte mai mici, din cari si facu nutrementulu, intorcandu-se in tote directiunile fara a pareca nici odata fegate, rumpendu in anghiu dreptu directiunea cursei loru; si acasta intr'unu modu atatu de iute incatu e aprupe imposibilu pentru unu animalu de a le prinde.

Unu autoru vorbesce de un'a din aceste musce care fu prinsu in mijloculu marei pe unu vasu in momentulu candu uscatulu celu mai apropiatu, cost'a Africeii, era departata de 500 mile. S'a vediu o albina umilita urmandu unu trenu de drumu de feru ce facea 20 mile pe ora, si acasta in contra unui vantu forte tare si la o distantia insemnata; insect'a mergea chiaru mai iute decatu trenulu, caci facea in giurulu lui ocoluri numeroase, mergendu la drept'a si la stang'a, inainte si inapoi.

Unii scarabusi au unu sboru mai rapide, avendu-se in vedere dimensiunile loru, decatu ori-care pasere, si Linne vorbesce de unu fluture ce a traversatu mai multu de o suta mile intr'o singura cursa. Acestu naturalistu adauga ca, deca unu elefantu aru avea in tromba sea forti'a ce poseda cornulu unui scarabusi, aru putea misca unu munte. Toti au pututu vedea fara indoiala pre unu scarabusi radicanu spre a scapa, obiectele sub cari se tiene captivu. Pliniu scrie ca, deca se compara sarcinile ce potu purta furnicele cu dimensiunile loru, se conchide ca nici unu altu animalu nu e dotatu proportionalu cu atata fortia.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunii protopresbiterale in tractulu greco-orientalu Turd'a

superiara (Gurgiului) in conformitate cu inalta ordinatiune consistoriale dto 17 Iuliu a. c. Nr. 2134 se escrie concursu cu terminulu pana la 30 Septembrie a. c.

Emolumentele suntu:

Venitele protopresbiterali usuate.

Concurentii voru avea a asterne la Ven. consistoriu archidiecesanu pana la terminulu amintitu atestatele despre absol varea studiiloru gimnasiali cu esamenu de maturitate si a studiiloru teologice, precum si despre serviciile bisericesci si scolastice ce au prestatu archidiecesei, eventualminte sa corespunda dispositiunii sinodului archidiecesanu din 1874. Nr. protoc. 27 I. de sine intielegendu-se ca concurentii cari suntu academisti seu au vre unu gradu academicu in teologia seu filosofia, voru fi preferiti.

Din siedinti'a comitetului protopresbiteralu alu tractului Turd'a superiara.

Ded'a in 10 Augustu 1875.

Vasiliu Popoviciu m. p.
Adm. ppescu.

Teodoru Popescu m. p.
notariu.

Concursu.

In comun'a Vinerea protopresbiteratulu Orestiei se afla doue posturi de invetiatori in vacantia cu lege anuale pentru 1-a de 200 fl. v. a. din cass'a alodiale — cortelu naturalu si 5 orgii de lemne de focu; pentru alu 2-a 150 fl. v. a. din fondulu scolariu — cortelu naturalu, 5 orgii de lemne cu incalditulu scoleloru cu totu, pentru cari se escrie concursu pana la 28 Sept. st. v. a. c. candu va fi si alegerea pentru ambii invetiatori.

Doritorii de a ocupa un'a seu ceealta statiune invetiatorésca suntu pofiti a-si tramite cererile si adeverintiele loru in sensulu Stat. org. la subscrisulu pana la terminulu scrisu.

Orestia, 27 Augustu 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Nicolau Popoviciu,
protopresbiteru.

2—3

Concursu.

Devenindu vacantu oficiulu de protopresbiteru alu tractului gr. or. alu Cetatiei de Piatra, si de parochu alu comunii Fauresci, prin acest'a se escrie concursu conformu inaltei ordinatiuni consist. de dto 17 Iuliu a. c. Nr. 2134 pana la 30 Septembrie st. v. a. c. pre langa urmatoarele emolumente:

1. Dela parochi'a protopresbiterala, portiune canonica 2 jugere de fenatiu.

2. Dela 80 familii cate o ferdela de cucuruzu sfermitu si cate o di de lucru, seu 20 cr. in bani.

3. Stol'a usuate.

4. Competintiele protopresbiterale indatinate.

Doritorii de a concura la ocuparea acestuiu postu suntu pofiti a-si asterne concursule sele instruite conformu dispusetiuniloru Stat. org. §. 53, dispusetiuniloru provisorie din a. 1873 §. 16. punctu a) si dispositiunii sinodului archid. din 1874 Nr. prot. 27. — Prea Ven. Consistoriu archidiecesanu in Sabiiu pana la terminulu susu indicatu.

Datu din siedinti'a comitetului protopresbiteralu gr. or. alu tractului Cetatiei de Piatra. Carpinisiu in 20 Augustu 1875.

In contielegere cu comitetulu protopresbiteralu.

Ioanu Siovea,
adm. ppescu.

2—3

Nr. 234—1875.

Concursu.

Pentru ocuparea Statiunii invetiatorésca la scola confesionala gr. or. din Ponoru, protopresbiteratulu Campeni inpreunata cu urmatoarele emolumente.

a) 200 fl. v. a. in bani.

b) Quartiru naturalu in edificiulu scolei.

c) lemne de incalditu scola, si odaia de conlocuitu.

Concursule instruite dupa prescrierea stat. org. sa se adreseze pana in 23. Sep-

tembre a. c. la oficiu protopresbiterale gr. or. alu tractului Campeni.

In contielegere cu Comitetalu parochialu.

Ioanu Patiti'a,
protopresbiteru.

2—3

Concursu.

Pentru ocuparea statiunii de invetiatoriu la scola confesionala gr. o. din Mogozea se escrie concursu pana in 28 Octobree a. c. in sensulu ordinatiunii consistoriale dto 6. Septembrie Nr. 2095./Sc. — cons. 446—1874.

Emolumentele impreunate cu acestu postu suntu:

1. Din lad'a comunale in rate lunari pre langa cuitantie 120 fl.

2. Din fundatiunea Botaianu asemenea in rate lunari pre langa cuitantie 180 fl.

Summ'a 300 fl.

3. Quartiru liberu in edificiulu de scola.

Concurentii la acestu postu au asi asterne suplicele loru, instruite in sensulu statutului organicu si prevediute cu atestatu de cualificatiune, pana la terminulu indicatu candu se va efeptu si alegerea, la subscrisulu.

Dela protopresbiterulu gr. or. alu Solnocului I. ca Inspectoru tractulu de scola.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunii invetiatorésca la scola confesionala gr. or. din parochi'a Arad'a in Comun'a Albacu protopresbiteratulu Campeni prin acest'a se escrie concursu pana la 20 Septembrie. a. c. st. v.

Salariulu impreunatu cu acestu postu este de 300 fl. v. a. quartiru si lemne de incalditu.

Concurentii voru asterne petitiunile loru instruite in sensulu Statutului organicu la oficiulu protopresbiteralu in Campeni pana la terminulu prefiptu.

Campani 20 Augustu. 1875.

In contielegere cu Comitetalu parochialu.

Ioanu Patiti'a
protopresbiteru.

(2—3)

Escriere de concursu.

Pentru ocuparea statiunii invetiatorésca vacante din comunitatea Ibanesci (Libanfalva) tractulu Turdei superiara se escrie concursu pana la 28 Septembrie a. c.

Emolumentele suntu: Plat'a anuala ficsa in suma de 250 fl. v. a. cari se repartira pre crestini de religia nostra din aceste comunitate.

Doritorii de a ocupa acasta statiune voru avea pana la terminulu suscrisu a-si asterne petitiunile sele bine documentate la presidiulu comitetului parochialu din Ibanesci.

Sasu-Reginu in 18 Augustu 1875.

Vasiliu Popoviciu
Administr. ppescu.

(3—3)

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetiatorésca de clas'a a III dela scolele romane greco-orientale din opidulu Prejmeriu cu salariu anualu de 300 fl. v. a. din casa alodiale, apoi 4 galete de grau dela mora comunii precum si 40 xr. de fia-care copilu obligatu la scola si in fine quartiru liberu se escrie concursu pana in 14 Septembrie a. c.

Dela doritorii de a ocupa acestu postu se cere:

a) sa aiba cursulu pedagogico-teologicu cu celu putienu 4 clase gimnasiali — cei mai cualificati voru fi preferiti;

b) sa fia bine versati in cantarie bisericesci; iera documentele loru instruite in sensulu statutului organicu sa se tramita pana la terminulu prefiptu Reverendissimului domnu protopresbiteru Ioanu Petricu in Brasiovu.

Prejmeriu in 21 Augustu 1875.

Comitetulu parochialu gr. or. din Prejmeriu cu

Alexie Fratesiu,
parochu si presied. alu

(3—3)

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetiatorésca la scola gr. or. din Somesiusatu (Somesiu-faleu) langa Clusiu, se escrie concursu pana in 7 Sept. a. c. st. v.

Salariulu este 200 fl. v. a. quartiru liberu, cu gradinutia.

Cu acestu postu este impreunatu si postulu cantoralu, (pentru cei ce aru voi) cu urmatoriulu venitu: 30. metie mari bucate (biru) 30 de dile de lucru (claca,) dela ingropaciuni mari 1fl- mici 35 cr. del'a servitiulu s. maslu 50 cr. si alt. cari facu cu totalu 100 fl. v. a.

Deci cei ce dorescu a ocupa acestu postu de invetiatoriu, seu si ambe, — se binevoiesca a trimite petitiunile sale, instruite in sensulu Statutului organicu, pana la terminulu prefiptu la prea on. domnu protopresbiteru Vasiliu Rosiescu in Clusiu.

Somesiusatu 16 Aug. 1875.

Comitetulu parochialu.

Stefanu Prodanu
par. si presiedinte.

(3—3)

Concursu.

Devenindu parochi'a gr. or. Borgo-Mediloceni prin mortea parochului Andreiu Orbanu vacanta, se escrie prin acest'a concursu pana in 17 Septembrie a. c. in care di va fi si alegerea. —

Emolumentele suntu:

Stol'a obicinuita dela 200 familii, casa parochiale si portiune canonica nu este. —

Cei ce dorescu a ocupa acasta parochia cu care e impreunatu si oficiulu de invetiatoriu, asemenea cu unu salariu de 180 fl. v. a. si quartiru liberu, sa-si indrepte recoursele loru instruite in sensulu Statutului organicu catra comitetulu parochialu din Borgo Mediloceni post'a ultima Borgo-Prundu.

Bor. o-Mediloceni, 13 Iulie 1875.

In numele comitetului parochialu

Iacobu Thursi'a
presied. comit.

(3—3)

Edictu.

Nicolau Oprea Trandaburu, carele de siepte ani au parasitu cu necredintia pre legiuit'a sea socia Mari'a nascuta Nichiforu Bogdanu amendoi din Purcareni, fara de a se sci unde se afla seu de mai traiesce, se citeza prin acest'a, ca in terminu de unu anu de astadi incolo, sa se infatisieze inaintea subscrisului scaunu protopresbiteralu caci la din contra se va decide si in absentia lui procesulu divortialu pornitu asupra-i. —

Brasiovu in 12 Augustu 1875.

Scaunulu protopresbiteralu gr.

or. alu tractului Liu alu Brasiovului.

Iosifu Baracu
pr popu.

(2—3)

Nr. 127|1875.

Edictu.

Prin care Dimitrie Gosi'a din Seliste, carele cu necredntia au parasitu pre socia lui Stan'a nascuta Teodoru Hens'a totu din Seliste — se provoca ca in terminu de unu anu dela datulu de fatiata, cu atata mai vertosu sa se infatisieze inaintea forului matrimoniale subscrisu pentruca la din contra procesulu divortialu intentatu asupra-i se va otari si in absentia lui.

Sabiiu in 5 Augustu 1875.

Forulu matrimonialu gr. res.

(3—3)

alu protopreb. Sabiiului I.

Fenu de vendutu.

In comitatulu Hunedorei 2 ore dela Dev'a departare in comun'a Hondolu se afla fenu multu si bunu de vendutu intr'o livade mare ingradita, in care se afla si o casa. Pentru iernarea oiloru loculu este forte potrivitu. Cumperatorii au a se adresa la proprietariulu, domnulu Lazaru Piposiu in Zalati'a. (3—4)